

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

БУРМУС АНЖЕЛА ВОЛОДИМИРІВНА

УДК 821.161.2-3-343.09

**МІФОПОЕТИЧНІ КОРЕЛЯЦІЇ У РОМАНАХ Т. ПРОХАСЬКА
«НЕПРОСТІ», С. АНДРУХОВИЧ «ФЕЛІКС АВСТРІЯ» ТА
С. ТАРАТОРІНОЇ «ЛАЗАРУС»**

035.01 українська мова та література

Автореферат

дипломної роботи на здобуття академічного ступеня
магістра філології

Робота виконана на кафедрі української філології, теорії та історії літератури Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент

ЛЕБЕДИНЦЕВА Наталія Михайлівна

Чорноморський національний університет

імені Петра Могили

доцент кафедри української філології,

теорії та історії літератури

nlebedintseva@yahoo.com

Рецензент:

кандидат філологічних наук, доцент

ОСТАПЧУК Тетяна Павлівна

Чорноморський національний університет

імені Петра Могили

доцент кафедри англійської філології

tat_ostap@ukr.net

Захист відбудеться 25 лютого 2020 року о 9⁰⁰ годині в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10.

Автореферат підготовано 16 лютого 2020 р.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Міфопоетичні образи та мотиви відіграють значну роль у створенні сюжетів, тому вплив міфопоетики на літературу є очевидним. Художній простір, успадкувавши не лише структуру міфу, а і його елементи, наповнений міфопоетичними образами, символами та мотивами.

Аналіз текстів у міфопоетичному аспекті дає змогу висвітлити ті особливості, котрі залишаються поза увагою у сфері інших методів дослідження творів. Особливість авторської деконструкції міфу полягає у застосуванні його елементів як засобів для створення власного міфу, який вибудовує нову художню реальність. Тема дослідження міфопоетики пов'язана з необхідністю усебічного вивчення як у теоретичному, так і в практичному аспектах однієї з проблем літературознавства – трансформації міфу в літературі, де виражаються не лише глобальні та універсальні проблеми людства, а й невідомі, табуйовані сфери людського життя.

Сучасна література постає у новому дискурсі, опираючись на теорію і практику постструктуралізму та деконструктивізму. Серед науковців, які зосередили увагу на виявленні різних рівнів організації художнього тексту, актуальними постають такі поняття, як бінарні опозиції, інтертекстуальність, маскарадність, експерименти, жанровий синкретизм, хронотоп і його особливості, плюралізм думок, межі між масовим та елітарним мистецтвом, варіативність, свідомість, наратив, мотив пам'яті тощо. Сучасні письменники звертаються до міфу як джерела створення нових сюжетів. Інтерес до минулого насамперед пов'язаний з проблемою само/ідентифікації. Спогад виступає засобом встановлення послідовності подій, їхніх наслідків і причин. Використання міфу дає змогу для автора віднайти точку відліку, а також витворити власну картину світу. У зв'язку з цим виникає питання щодо дослідження міфопоетичних кореляцій у творах сучасної української літератури, зокрема у романах Т. Прохаська «НепрОсті», С. Андрухович «Фелікс Австрія» та С. Тараторіної «Лазарус», і прийомів творення

авторського міфу на основі властивих його структурі наративних стратегій, чим і зумовлена **актуальність** нашого дослідження.

Об'єкт дослідження – міфопоетичний наратив у романах Т. Прохаська «НепрОсті», С. Андрухович «Фелікс Австрія» та С. Тараторіної «Лазарус».

Предмет – міфопоетичні образи, символи та мотиви, які формують міфологічну оповідь в аналізованих творах.

Метою роботи є дослідження художніх образів, символів та мотивів у романах Т. Прохаська «НепрОсті», С. Андрухович «Фелікс Австрія» та С. Тараторіної «Лазарус» на рівні міфопоетичних кореляцій.

Методологія дипломної роботи базується на:

1. методі міфологічної критики, за допомогою якого виокремлено міфеми, міфологеми та архетипи, які реалізуються в образах, символах і мотивах у романах Т. Прохаська «НепрОсті», С. Андрухович «Фелікс Австрія» та С. Тараторіної «Лазарус»;
2. герменевтичному методі, що дав змогу інтерпретувати провідні образи та мотиви досліджуваних творів;
3. наративному підході, що дозволив дослідити оповідні структури текстів, які розглядаються у роботі;
4. порівняльно-типологічному методі, за допомогою якого встановлено спільні та відмінні засоби реалізації міфологічного наративу і символіки в романах Т. Прохаська «НепрОсті», С. Андрухович «Фелікс Австрія» та С. Тараторіної «Лазарус»;

Для досягнення мети дипломної роботи були виокремлені такі **завдання**:

1. охарактеризувати основні поняття міфопоетики в контексті літературознавства;
2. окреслити поняття наративу як методу конструювання міфологічної оповіді;

3. проаналізувати домінантні мотиви та символи в романах Т. Прохаська «НепрОсті», С. Андрухович «Фелікс Австрія» та С. Тараторіної «Лазарус»;
4. окреслити художню парадигму міфопоетичних кореляцій в аналізованих текстах.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що вперше досліджено та зіставлено міфопоетику в романах Т. Прохаська «НепрОсті», С. Андрухович «Фелікс Австрія» та С. Тараторіної «Лазарус».

Теоретичне значення дослідження полягає у розширенні методологічної бази міфопоетичного аналізу на матеріалі романів Т. Прохаська «НепрОсті», С. Андрухович «Фелікс Австрія» та С. Тараторіної «Лазарус».

Практичне значення полягає у тому, що основні положення роботи можуть бути використані у подальших дослідженнях питань міфопоетики, а також для вивчення романів Т. Прохаська «НепрОсті», С. Андрухович «Фелікс Австрія» та С. Тараторіної «Лазарус». Результати роботи можуть стати у нагоді під час написання курсових робіт, рефератів, для підготовки до занять з історії української літератури, основ наукових досліджень, сучасної української літератури.

Апробація результатів дослідження. Окремі аспекти роботи були представлені під час виголошення доповіді на тему «Мотив пам'яті як структурний елемент міфологічного сюжету в романах Т. Прохаська "НепрОсті", С. Андрухович "Фелікс Австрія" та С. Тараторіної "Лазарус"» на щорічній науково-методичній конференції «Могилянські читання» (Миколаїв, 14 листопада 2019 р.), а також у статті «Мотив пам'яті як структурний елемент міфологічного сюжету в романах Т. Прохаська "НепрОсті", С. Андрухович "Фелікс Австрія" та С. Тараторіної "Лазарус"», вміщеній у молодіжному науковому журналі «Студентські наукові студії» (випуск 37 (81), 2020 р., с. 103–107).

Теоретико-методологічною базою роботи стали праці К.-Г. Юнга «Архетип і символ», І. Костюк «Міфологема: історія поняття», М. Вишиної «Парадигма ключових понять міфологічного аналізу художнього тексту», О. Коляди «Поняття міфопоетики» та О. Слоньовської «Міфема і художній текст: особливості, роль, функції найменшого уламку міфу».

Структура дипломної роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків і списку використаної літератури, який налічує 103 позиції. Загальний обсяг роботи становить 90 сторінок, із них – 81 сторінка основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність дослідження, сформульовано його мету та завдання, окреслено об'єкт і предмет кваліфікаційного пошуку, визначено матеріал та методологічний апарат дослідження, розкрито його наукову новизну, висвітлено теоретичне та практичне значення роботи, наведено дані щодо апробації отриманих результатів дослідження.

У **першому розділі «Гене́за та теоретичні засади поняття "міф"»** було охарактеризовано основні поняття міфопоетики в контексті літературознавства. В цьому ж розділі міститься огляд дослідницьких робіт, присвячених вивченню таких термінів, як міф, міфопоетика, деконструкція, міфема, міфологема, архетип та наратив як спосіб міфопоетичного моделювання.

У підрозділі 1.2. **«Поняття міфу та міфопоетики у літературознавстві»** подаємо різні тлумачення ключового для нашого дослідження поняття «міф» та зазначаємо, що термін трактується в контексті теорії колективного несвідомого. Мистецтво створення міфу реалізується двома способами. Перший – через ампліфікацію, тобто збільшення «реальної» історії та її деформацію, яка переходить у трансформацію змісту з метою створення нового контексту. Другий – через ретрансляцію вже готового, ідеального змісту в наративну, оповідальну структуру. Враховуючи доволі широке тлумачення міфу, розуміємо його як розповідь, яка містить у

собі алегорію і символ, цінність, яка є укоріненою у свідомості певного народу, історію про надприродне та фантастичне, як синкретичне узагальнення реальності, що пов'язує в єдине ціле різні елементи оповіді та підтексти у ній.

Міф лежить в основі поняття «міфопоетика» – специфічного виду мистецтва, домінанти світосприйняття людини, окремого культурного топосу. Міфопоетика виступає сукупністю культурних слідів, у яких виокремлюється таке світосприйняття, як міфомислення. У свою чергу, міфомислення має свої складові.

У підрозділі 1.2. **«Деконструкція міфу: міфема, міфологема, архетип»** звертаємося до поняття деконструкції міфу та метамови – міфем, міфологем та архетипів. Під поняттям «міфема» розуміємо уламок міфу, що виконує образотворчу функцію у тексті; «міфологема» – ситуативна частина сюжету міфу, авторський образ, що базується на традиції давніх міфологічних основ і виконує формотворчу функцію, структуруючи сюжет написаного; «архетип» – символічна формула, модель, яка, по-перше, формує написане, і, по-друге, є закоріненою у підсвідомості.

У підрозділі 1.3. **«Наратив як спосіб міфопоетичного моделювання»** зазначаємо, що провідну роль у міфопоетиці відіграє спосіб оповіді – наратив, під яким розуміємо розповідь, що має певну структуру та мету. Авторський міф, що виникає в результаті інтерпретації архаїчного, підпорядковується внутрішній логіці того, хто його розповідає.

Зазначені аспекти можемо простежити у романі Т. Прохаська «НепрОсті» на рівні витворення авторського міфу як моделі, що властива традиційній структурі міфу, а також як прикладу «романтичного» міфу. «Фелікс Австрію» С. Андрухович розглядаємо з погляду міфопоетичної стилізації, де специфіка витворення власне авторського міфу полягає в особливостях наративних стратегій. Роман відносимо до «реалістичного» міфу. «Лазарус» С. Тараторіної проаналізовано на рівні тексту, в якому інтерпретується традиційний міфологічний сюжет, що базується на міфемах,

міфологемах та архетипах. За класифікацією Н. Фрая роман характеризуємо як такий, що має структуру «невитісненого» міфу.

У другому розділі **«Реалізація міфопоетичної структури у творах Т. Прохаська, С. Андрухович та С. Тараторіної»** зазначено, що загалом створені в романах Т. Прохаська «НепрОсті», С. Андрухович «Фелікс Австрія» та С. Тараторіної «Лазарус» авторські міфи корелюють на рівні індивідуальної пам'яті письменників: у всіх трьох текстах зображено історії, які можна співвіднести у часовій площині – перша половина ХХ століття. Т. Прохасько зосереджується на зображенні внутрішнього світу персонажів, а С. Андрухович змальовує вплив внутрішнього світу на зовнішній – все, що відбувається навколо, людина породжує сама. Натомість у романі С. Тараторіної відбувається протистояння одразу у двох площинах – внутрішня суперечність і питання само/ідентифікації, а також боротьба зі злом у зовнішньому світі.

У підрозділі 2.1. **«Структура авторського міфу в романі Т. Прохаська "НепрОсті"»** зазначаємо, що будова тексту є «розщепленою» – деструктурованою: сюжет та фабула не збігаються, речення переходять в абзаци, які можуть бути як нумеровані, так і не нумеровані, кожна частина має символічну назву, а слова іноді «розбито» на склади (наприклад, «Від чуття при сутності»), що створює бінарність у прочитанні та осмисленні назви. Фізіологічне – первинне – сприйняття навколишнього світу, зосередження на деталях відсилає до мислення первісної людини, яка жила у злагодженості не лише з природою, але і з собою.

Роман «НепрОсті», за класифікацією Н. Фрая, постає варіантом «романтичного» міфу – як зразок для наслідування та встановлення само/ідентифікації. Розпад пам'яті призводить до повернення архаїчного способу сприйняття дійсності. Ретроспекція дає змогу говорити про особливості механізму міфопоетичного мислення, оскільки спогад стає

способом утворення авторського міфу – у структурі текстів на рівні хронотопу, образів, символів тощо простежується міфологічний наратив.

У підрозділі 2.2. **«"Фелікс Австрія" С. Андрухович як міфопоетична стилізація»** говоримо про особливість наративної структури роману, що полягає у постійних змінах часових площин оповіді – часті ретроспекції відсилають читача до минулого. Ремінісцентні ретроспекції заглиблюють головну героїню Стефанію Чорненько у свої спогади, поступово даючи зрозуміти читачеві її історію життя. Відтак, пам'ять стає конструктом для витворення міфологічного сюжету в романі. Основним способом міфологічної стилізації є гомодієгетичний наратор, завдяки якому в читача виникає враження участі у подіях, що відбуваються. Лінійний сюжет, заглиблення у відчуття та почуття героїв, плавний спосіб оповіді від першої особи моделюють міф, де його безпосереднім творцем постає сама Стефа. Такий спосіб оповіді співвідносить роман з «реалістичним» міфом, за класифікацією Н. Фрая, на основі розгортання подій у життєво правдивій колізії, а також можливості його прочитання на рівні підтексту.

В підрозділі 2.3. **«Інтерпретація традиційного міфологічного сюжету в романі С. Тараторіної "Лазарус"»** зазначаємо, що процес пошуку себе та відновлення самоідентичності стають у романі рушієм сюжету. Стилізація на роман М. Булгакова «Майстер і Маргарита», алюзії до творів Дж. Роулінг та К. Льюїса створюють «знайому» для читача історію та ситуацію, що полегшує сприйняття тексту. С. Тараторіна інтерпретує в образах слов'янської міфології загальновідомий сюжет «формульної» літератури та трансформує його у власне авторський міф через мотив пам'яті, який є центральним не лише на рівні взаємодії персонажів, а й на рівні наративної стратегії – авторка свідомо вводить у текст історичні артефакти, вибудовуючи міф про Київ початку ХХ століття. За класифікацією Н. Фрая, роман С. Тараторіної «Лазарус» відносимо до «невитісненого» міфу, оскільки в тексті одночасно існують декілька світів.

У **Висновках** вказано, що розуміння міфу як культурного феномену активно розвивалось із середини XIX століття. У літературному дискурсі твори, в яких згадуються або використовуються образи чи властивості надприродних істот, відомі з давніх часів у різних національних культурах. Це стосується й вітчизняного літературного простору зокрема.

Звернення до сфери міфопоетики пов'язане насамперед із питанням встановлення само/ідентичності, пошуку шляхів та засобів її реалізації. Інтерес, спрямований на осягнення міфопоетики, витворив новий спосіб утворення міфу – Ж. Дерріда деструктує текст, а на основі його елементів деконструє і витворює новий. Так у літературознавстві з'являється поняття деконструкції, а також авторського міфу як результату перебудови міфу архаїчного.

Розуміння поняття «міф» є досить широким і окреслюється багатьма дослідниками по-різному. Над його дефініцією працювали такі науковці, як Дж. Віко, К. Леві-Строс, Дж. Кемпбелл, Н. Фрай, Г. Гадамер, Е. Мелетинський, М. Еліаде, Б. Малиновський, Ю. Мединська, О. Козлов, В. Малахов та багато інших. Міф лежить в основі іншого літературознавчого поняття XX століття – міфопоетики, яку також активно досліджують і до сьогодні.

Міфопоетична свідомість вимагає витворення нового тексту. В ньому виявляють себе міфеми, міфологеми та архетипи – складові елементи архаїчного міфу. Авторський міф стає новою формою, що реалізується як стилізоване продовження міфу. Для нього властива своєрідна подвійність, яка втілюється і на структурному, і на змістовому рівні. Особливість такого міфу – витворення власного специфічного образу реальності.

Основними поняттями міфопоетики в контексті літературознавства є міфеми, міфологеми та архетипи. Міфеми трактують як найменші неподільні уламки міфу. Найчастіше ними в текстах виступають антропоніми чи топоніми. Міфема виконує образотворчу функцію і цим викликає у читача певну асоціацію. Проблематичним є визначення міфологеми як основи

сучасної теорії міфу. До неї дослідники зараховують досить широкий спектр понять, але переважно розуміють міфологему як функціонально-знаковий аналог ситуацій та сюжетів. Вона реалізується на рівні сюжетотворення. Ще одним поняттям є архетип – первинний природний образ, властивий будь-якій культурі у сфері колективного несвідомого.

Засобом реалізації авторського міфу є наратив. Спосіб оповіді з відповідною структурою одночасно виступає і об'єктом, і актом повідомлення про ті чи інші події. Співвіднесення міфу та наративу спричинило певні розбіжності в поглядах дослідників. Нівеляція безособового та третьоособового типу наратора й заміна їх першоособовим породила реміфологізацію архаїчного тексту. Натомість у наратологічних теоріях витворились два типи традиційних наративних структур. На етапі, коли оповідачем є першоособовий наратор, у тексті з'являються лінійні та нелінійні структури – автор самостійно встановлює хронотоп. У творах виявляють себе ретро- та проспекції, які стають засобом пригадування – повернення до архаїчного міфу.

Домінантним у романі Т. Прохаська «НепрОсті» є використання на рівні підтексту біблійних міфів та їхніх символів. Серед основних мотивів у досліджуваному нами творі виокремлюємо такі: мотив перманентного переродження, солярні мотиви (образ Сонця як утілення Творця), пам'яті, релігійно-філософські мотиви, священного інцесту, духовного очищення через самопізнання. Усі вони репрезентовані в образах героїв роману – Анн, Себастьяна, Беди, Франциска. Також мотиви, які пов'язані з релігійною тематикою, представлено рослинними (плющ, виноград, квасоля, липа, ялівець, пасіофрут) і тваринними (собака Лукач, зимородок, сорока, ластівка, іволга) образами та числовою (три, чотири, шість, сім) символікою: автор вводить на рівні підтексту назви та знаки, які мають сакральний зміст і впливають на сюжетотворення.

Т. Прохасько витворює авторський міф на основі історії про місто Ялівець. Територія Карпат на рівні сакральної географії, зображена автором у

романі «НепрОсті», є міфологемою Світового Древа – центром Всесвіту. Складність роману зумовлена його структурою, оскільки текст характеризується фрагментарністю. «НепрОсті» нагадують зразок агіографічного письма, а численні алюзії, закодовані у назвах, іменах та образах, у результаті спрямовують читача до біблійних текстів.

В образах роману простежуємо архетипи. Анна і Себастьян є репрезентантами архетипу Аніми та Анімуса як двох невіддільних космічних сил, які постійно переходять одна в одну. Міфологічний наратив роману реалізовано за допомогою специфічної нелінійної побудови тексту, а також через використання образів, символів та мотивів, які корелюють із релігійною тематикою та архаїчним міфом.

Роман С. Андрухович «Фелікс Австрія» побудовано за принципом міфопоетичної стилізації, що відразу дає змогу аналізувати текст у площині наративних стратегій. Кореляція наративу між романами Т. Прохаська «НепрОсті» та С. Андрухович «Фелікс Австрія» реалізуються таким чином: у першому досліджуваному нами романі третьоособовий наратор у нехронологічному плані подає історію Анни та Себастьяна, а читач виступає спостерігачем, натомість у другому тексті першоособовий наратор – Стефа – самостійно вибудовує хронотоп, на перший план виступає суб'єктивізм та індивідуалізоване сприйняття всього, що відбувається в романі. Читач опиняється в ролі співрозмовника-слухача Стефи, оскільки дівчина постійно описує внутрішній світ і озвучує/обдумує те, що переживає в зовнішньому світі.

Домінантними у романі є мотиви самотності, сім'ї та сімейних цінностей, сестринства, релігійно-філософські мотиви, покарання, життя і смерті, мотиви часу, пам'яті. Вони так само, як і у творі Т. Прохаська «НепрОсті», корелюють із образами та символами рослинного (олеандр, липи, маки, лілеї, дуб, барвінок) та тваринного (цикада, риба, жаби, тритони) світу.

Кореляція архетипу Світового Дерева в досліджуваних текстах реалізується по-різному. У «НепрОстих» він позначає цілісність та гармонію, а у «Фелікс Австрія» стає втіленням хаосу та непорозумінь, що призводить до знищення не лише навколишніх, а й себе.

Жанровим форматом масової («формульної») літератури є роман С. Тараторіної «Лазарус», де сюжет побудовано за стандартною формулою «злочин – розслідування – викриття». Детективна розповідь є інтерпретацією загальновідомого сюжету, перенесеного у сферу міфопоетики.

Основними в романі є мотиви пам'яті, життя та смерті, самоусвідомлення, дому, сім'ї, подорожі, першопочатку, спасіння, а також релігійно-філософські мотиви, які простежуємо у легендах. Зазначені мотиви втілено в образах язичницької міфології: аквусів, домовиків, відьом, перевертнів, чортів, гмурів тощо.

Кореляцію простежуємо на рівні архетипу Аніми та Анімуса в романах Т. Прохаська «НепрОсті» та С. Тараторіної «Лазарус». У «НепрОстих» вони втілюються в образах Анни та Себастьяна, у «Лазарусі» – Олександра Тюринна та Василя Айвса, а також Апі та Лазаруса. Архетип Жахливої Матері проявляється в романі «Фелікс Австрія» в образі Стефи Чорненко. Архетип Великої Матері, де прародителькою усього живого постає Апі, – у «Лазарусі».

У романах Т. Прохаська «НепрОсті», С. Андрухович «Фелікс Австрія» та С. Тараторіної «Лазарус» виокремлюємо поняття власне авторського міфу: Т. Прохасько витворює історію про Ялівець, С. Андрухович зображує місто Станіславів, а С. Тараторіна детально описує Київ. Усі їхні історії відбуваються на початку ХХ століття. Кожен автор вибудовує міф на рівні індивідуальної пам'яті – досвіду близьких, особистих спогадів, інформації, отриманої від сім'ї або знайденої письменником чи письменницею під час написання роману, тощо. Використання традиційних для української культури образів у новому прочитанні в усіх трьох текстах створює нову

художню реальність. Таким способом вибудовується авторський міф – на основі мотивів і усталених у культурній свідомості смислових контекстів.

Список опублікованих праць за темою роботи:

1. Бурмус А. В. Мотив пам'яті як структурний елемент міфологічного сюжету в романах Т. Прохаська «НепрОсті», С. Андрухович «Фелікс Австрія» та С. Тараторіної «Лазарус». *Студентські наукові студії: Молодіж. наук. журн.* Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. Вип. 37 (81). С. 103–107.

Анотація

на кваліфікаційну роботу
на здобуття ступеня магістра

Тема: Міфопоетичні кореляції у романах Т. Прохаська «НепрОсті», С. Андрухович «Фелікс Австрія» та С. Тараторіної «Лазарус».

Автор: Бурмус Анжела Володимирівна, студентка VI курсу, групи 646.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології, теорії та історії літератури Лебединцева Наталія Михайлівна.

Захищена: «25» лютого 2020 р.

У дипломній роботі досліджуються міфопоетичні кореляції у романах Т. Прохаська «НепрОсті», С. Андрухович «Фелікс Австрія» та С. Тараторіної «Лазарус». Проаналізовано загальні засади моделювання вигаданих світів та виявлено засіб їх реалізації на прикладі зазначених текстів. У роботі розглянуто міфопоетичні образи, символи та мотиви, які формують міфологічну оповідь в аналізованих творах. Виявлено, що засобом реалізації авторського міфу є наратив. Спосіб оповіді з відповідною структурою одночасно виступає і об'єктом, і актом повідомлення про ті чи інші події. Зроблено акцент на застосуванні прийому ретроспекції як способу пригадування. Зазначається, що переосмислення письменниками усталених у

культури мотивів та асоціацій породжує нову художню реальність, за допомогою якої витворюється власне авторський міф.

У романах Т. Прохаська «НепрОсті», С. Андрухович «Фелікс Австрія» та С. Тараторіної «Лазарус» було виявлено міфеми, міфологеми та архетипи. Встановлено, що їхня кореляція реалізується по-різному. Підсумовується, що використання традиційних для культури образів у новому прочитанні в усіх трьох текстах створює нову художню реальність.

Ключові слова: міф, міфема, міфологема, архетип, авторський міф, міфологічний сюжет, ретроспекція.

Summary

Burmus A. Mythopoietic correlations in the novels *NeprOsti* by T. Prokhasko, *Felix Austria* by S. Andrukhovich and *Lazarus* by S. Taratorina.

The thesis investigates the mythopoetic correlations in the novels of T. Prokhasko *NeprOsti*, S. Andrukhovich *Felix Austria* and S. Taratorina *Lazarus*. General principles of modeling of fictional worlds are analyzed and the means of their realization are shown on the example of the mentioned texts. The paper deals with mythopoetic images, symbols and motifs that form the mythological narrative in the analyzed works. It is stated that the means of realizing the author's myth is narrative. A storytelling method with the appropriate structure is both an object and an act of reporting events. Emphasis is placed on the use of retrospection as a reminder. It is noted that rethinking the motives and associations established by the culture creates a new artistic reality, through which the author's myth is created.

Myths, mytheme and archetypes were found in the novels by T. Prokhasko *NeprOsti*, S. Andrukhovich *Felix Austria* and S. Taratorina *Lazarus*. It is established that their correlation is realized differently. It is summarized that each author constructs his own myth by using the traditional Ukrainian culture images in a new reading in all three texts.

Keywords: myth, mytheme, mythologem, archetype, author myth, mythological plot, retrospection.